

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

14-2

OSB POLİTİKA VE
UYGULAMALARININ ETKİ
DEĞERLENDİRMESİ
[*BÖLGESEL*]

STRATEJİK ARAŞTIRMALAR ve VERİMLİLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İçindekiler

TR10-İSTANBUL ALT BÖLGESİ.....	2
GİRİŞ.....	2
AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM	3
BULGULAR	4
Net Satışlar.....	4
Toplam Aktifler.....	5
Çalışan Sayısı.....	5
SONUÇ	6
TR41-BURSA ALT BÖLGESİ.....	7
GİRİŞ.....	7
AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM	9
BULGULAR	11
Net Satışlar.....	11
Toplam Aktifler.....	11
Çalışan Sayısı.....	12
SONUÇ	13
TR51-ANKARA ALT BÖLGESİ.....	14
GİRİŞ.....	14
AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM	15
BULGULAR	16
Net Satışlar.....	16
Toplam Aktifler.....	17
Çalışan Sayısı.....	17
SONUÇ	18
TR72-KAYSERİ ALT BÖLGESİ	19
GİRİŞ.....	19
AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM	20
BULGULAR	21
Net Satışlar.....	21
Toplam Aktifler.....	22
Çalışan Sayısı.....	22
SONUÇ	23
TRC1-GAZİANTEP ALT BÖLGESİ	24
GİRİŞ.....	24

AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM	24
BULGULAR	26
Net Satışlar	26
Toplam Aktifler.....	26
Çalışan Sayısı.....	27
SONUÇ	28

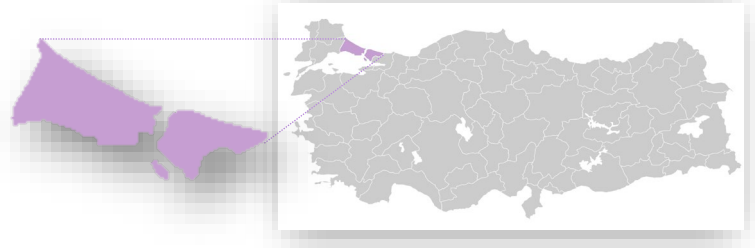
Şekiller Listesi

Şekil 1. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015)	3
Şekil 2. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları	3
Şekil 3. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015).....	4
Şekil 4. Farkların Farkı Yöntemi.....	4
Şekil 5. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TR10-İstanbul)	5
Şekil 6. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TR10-İstanbul).....	5
Şekil 7. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TR10-İstanbul).....	6
Şekil 8. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015)	10
Şekil 9. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları	10
Şekil 10. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015)	10
Şekil 11. Farkların Farkı Yöntemi	11
Şekil 12. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TR41-Bursa).....	11
Şekil 13. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TR41-Bursa)	12
Şekil 14. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TR41-Bursa)	12
Şekil 15. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015).....	15
Şekil 16. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları.....	15
Şekil 17. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015)	16
Şekil 18. Farkların Farkı Yöntemi	16
Şekil 19. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TR51-Ankara)	17
Şekil 20. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TR51-Ankara).....	17
Şekil 21. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TR51-Ankara)	18
Şekil 22. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015).....	20
Şekil 23. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları.....	20
Şekil 24. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015)	21
Şekil 25. Farkların Farkı Yöntemi	21
Şekil 26. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TR72-Kayseri).....	22
Şekil 27. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TR72-Kayseri).....	22

Şekil 28. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TR72-Kayseri)	23
Şekil 29. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015).....	25
Şekil 30. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları.....	25
Şekil 31. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015)	25
Şekil 32. Farkların Farkı Yöntemi	26
Şekil 33. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TRC1-Gaziantep)	26
Şekil 34. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TRC1-Gaziantep).....	27
Şekil 35. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TRC1-Gaziantep)	27

TR10-İSTANBUL

Alt Bölgesi

GİRİŞ

TR10-İstanbul bölgesinde 2022 yılı itibarıyla toplam 8 tane OSB bulunmakta olup tamamı analize dahil edilmiştir. Bu OSB'ler;

- İstanbul Anadolu Yakası Organize Sanayi Bölgesi
- İstanbul Tuzla Kimya Sanayicileri Organize Sanayi Bölgesi
- İstanbul Tuzla Organize Sanayi Bölgesi
- İstanbul İkitelli Organize Sanayi Bölgesi
- İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi
- İstanbul Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi
- İstanbul Dudullu Organize Sanayi Bölgesi
- İstanbul Birlik Organize Sanayi Bölgesi'dir.
- Çalışma kapsamında 1.197 girişim analize dahil edilmiştir.
- İstanbul Anadolu Yakası Organize Sanayi Bölgesi

1986 yılı itibarıyla Sınırlı Sorumlu Mermerciler Organize Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi olarak kurulan İstanbul Anadolu Yakası OSB 13.10.2000 tarihinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın onayı ile tüzel kişiliğini kazanmıştır. İstanbul Anadolu Yakası OSB, 79 hektar üzerine kurulmuş 153 Sanayi parseli ile ağırlıklı metal sektörü olmak üzere kimya, plastik ve gıda sektörlerinde üretim yapan firmalardan oluşmaktadır.

İstanbul Tuzla Kimya Sanayicileri Organize Sanayi Bölgesi

1986 yılında Kimyacılar Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi olarak faaliyetlerine başlayan OSB 2001 yılında tarihinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığının onayı ile tüzel kişilik kazanmıştır. 740 dönüm arazi üzerinde 163 parselden oluşmaktadır.

İstanbul Tuzla Organize Sanayi Bölgesi

İstanbul Tuzla OSB 16.11.2000 tarihinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Organize Sanayi Bölgesi olarak kabul edilmiştir. 640.000 m²'lik alana sahip olan İstanbul Tuzla OSB sunduğu hizmetler ve modern altyapısıyla gelişmiş ülkelerdeki endüstri bölgeleri ile eş düzeyde olmaya adaydır.

İstanbul İkitelli Organize Sanayi Bölgesi

02.08.1985 tarihinde İkitelli Organize Küçük Sanayi Bölgesi toplu işyeri kooperatifine tahsis edilmek üzere inşaat çalışmalarına başlanmış ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 03/10/2001 tarihli onayıyla İkitelli OSB olarak tüzel kişilik kazanmıştır. Yaklaşık 700 Hektarlık alanda kurulu olan İkitelli OSB'de ağırlıklı olarak deri mamulleri, ayakkabı ve saraciye, oto tamir ve makine, yedek parça sektörleri faaliyet göstermektedir.

İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi

1982 yılında İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi adıyla kurulmuş ve daha sonra 15.04.2000 tarihinde OSB Kanununun yürürlüğe girmesiyle tüzel kişiliğini kazanmıştır. 92.500 m²'lik alan üzerinde kurulu olan İstanbul Deri OSB 1.000 adet işyerinde 40.000 civarında çalışanıyla çok önemli bir üretim ve istihdam merkezidir.

İstanbul Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi (BOSB)

Beylikdüzü OSB, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan yetki belgesi alarak 1.600 dönüm arazi üzerinde üç sanayi alanınının (Bakır Sanayi, Mermerciler Sanayi ve Birlik Sanayi) birleşmesi ile 17.04.2002 tarihinde kurulmuştur. Beylikdüzü OSB'de ağırlıklı olarak mermer,

alüminyum, makine imalatı, bakır ve mobilya sektörleri faaliyet göstermektedir.

İstanbul Dudullu Organize Sanayi Bölgesi

Dudullu Organize Küçük Sanatlar ve Sanayi Alanı olarak planlanmış olan Bölge 1983 yılında faaliyetine başlamış, 1995 yılında da OSB statüsüne kavuşmuştur. 265 hektar alan üzerine kurulu olan bölgede 110'u fabrika, 3'ü kooperatif, 2.500'ü küçük işletme olmak üzere toplam 3 bine yakın işletme faaliyet göstermektedir.

İstanbul Birlik Organize Sanayi Bölgesi

Birlik OSB, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın onayı ile 16.10.2000 tarihinde tüzel kişilik kazanmıştır. 511.750 m²'lik alanda ve 84 sanayi parselinden oluşmakta olan bölgede ağırlıklı olarak Kimya ve Metal sektörleri faaliyet göstermektedir.

AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM

Bu çalışmada Türkiye geneli seçili OSB'lerde yer alan ve TR10-İstanbul bölgesinde faaliyet gösteren girişimlerin, OSB dışında faaliyet gösteren girişimlere göre belirlenen çıktı göstergeleri (net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı) açısından ne düzeyde farklılaştığı ortaya konulmuştur. Dolayısıyla çalışmanın temel amacı, OSB uygulamalarının etkisini TR10-İstanbul bölgesindeki firmalar açısından ortaya koymaktır. Çalışmada OSB'de yer alan girişimler **müdahale grubu**, OSB'de yer almayan girişimler **kontrol grubu** olarak ele alınmıştır.

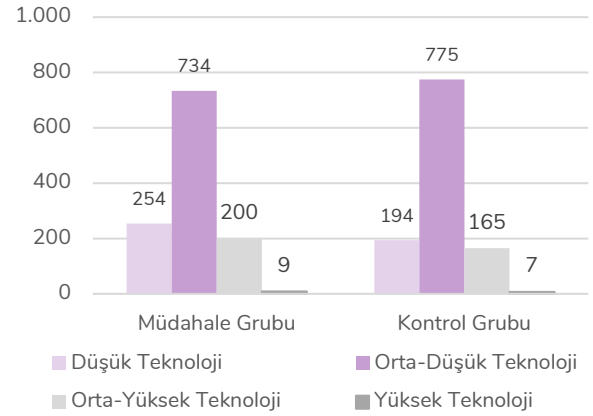
Yukarıdaki amaca dayalı olarak çalışmada iki aşamalı bir yöntem uygulanmıştır. Buna göre; **birinci aşamada** veriler analize hazırlanmıştır. Bunun öncelikli unsuru, girişimlerin altında yer alan işyerlerinin adres bilgileri kullanılarak işyerleri ve dolayısıyla girişimler için OSB'de yer alma/almama durumuna her bir yıl için karar verilmesidir. Bu bilgi kullanılarak müdahale grubundaki (**OSB'de yer alan**) firmalar belirlenmiştir.

İkinci aşamada kontrol grubu olarak belirlenecek firmaların seçileceği havuz

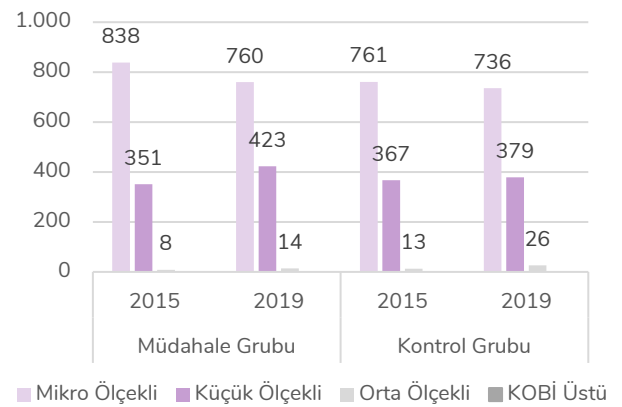
oluşturulmuş ve devamında **kontrol grubundaki (OSB'de yer almayan)** firmalar belirlenmiştir. Sonraki aşamada eşleşme yöntemleri arasından seçim yapılarak eşleşmenin sağlıklılığı test edilmiştir. Geçerlilik sağlandıktan sonra **Farkların Farkı Yöntemi** ile analiz tamamlanmıştır.

TR10-İstanbul bölgesi için 1.197 müdahale grubu üyesi ile 1.141 kontrol grubu üyesi arasında toplam 5.157 eşleşme gerçekleştirilmiştir.

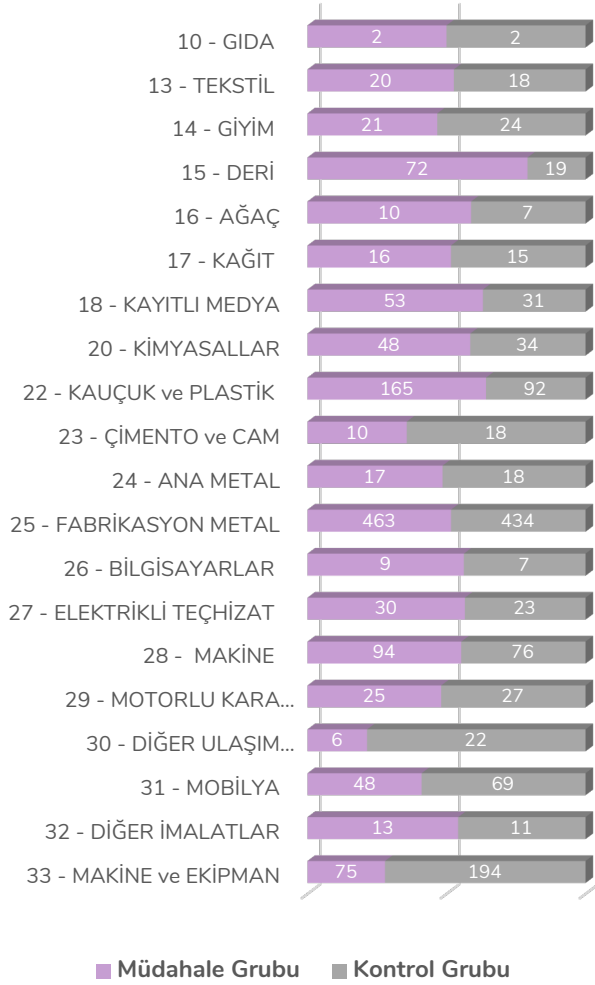
Eşleşmeler sonucunda elde edilen çalışma örnekleminin teknoloji düzeyi, ölçek ve sektöre göre dağılımları sırasıyla Şekil 1, 2 ve 3'te gösterilmiştir.

Şekil 1. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015)

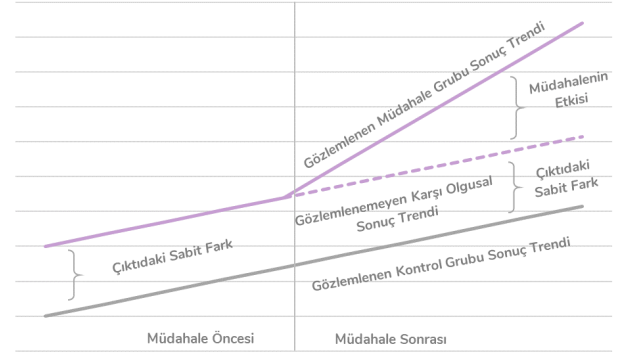
Şekil 2. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları

Şekil 3. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015)

BULGULAR

Bu çalışmada **Farkların Farkı Yöntemi** kullanılarak OSB uygulamalarının etkileri incelenmiştir. Bulguları açıklamadan önce literatürde etki analizi çalışmalarında yaygın olarak kullanılan Farkların Farkı yönteminin ayrıntıları Şekil 4'te gösterilmektedir.

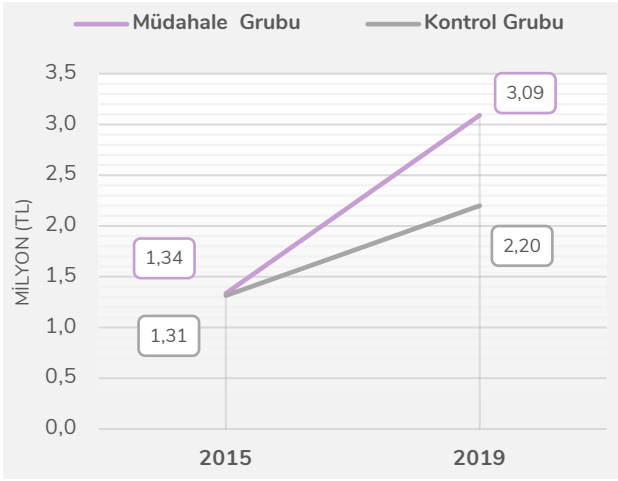

Şekil 4. Farkların Farkı Yöntemi

Müdahale grubu ile kontrol grubu arasındaki farkın müdahaleden kaynaklandığını ortaya koyabilmek için; müdahale ve kontrol gruplarının çıktıları arasındaki müdahale sonrası farktan, müdahale öncesi farkın çıkarılması gerekmektedir. **Bu kapsamda; TR10-İstanbul bölgesi için, 2015-2019 döneminde her yıl OSB içinde faaliyet gösteren firmaların (müdahale grubu) çıktı değişkenleri, 2015-2019 döneminde OSB dışında faaliyet gösteren firmaların (kontrol grubu) çıktı değişkenleriyle karşılaştırılmaktadır.** Elde edilen sonuçlar; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından ayrı ayrı gösterilmektedir.

Net Satışlar

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının net satışlarındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 5); TR10-İstanbul bölgesi için OSB'de yer alan firmaların net satışlar ortalamasının 1,34 milyon TL'den 3,09 milyon TL'ye yükseldiği görülmektedir. OSB'de yer almayan firmaların net satışlar ortalaması ise 1,31 milyon TL'den 2,2 milyon TL'ye yükselmiştir. Her iki grupta da net satışlar ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

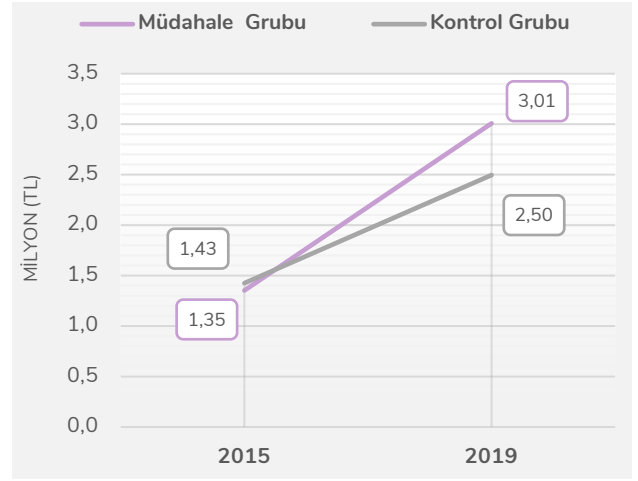

Şekil 5. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TR10-İstanbul)

Net satışlar değerinin her iki grup için dönem başındaki değerine göre ne oranda değiştiğine bakıldığında; OSB’de yer alan firmalar net satışlarını 2015 yılına göre %131,4 oranında artırırken, OSB’de yer almayan firmalarda bu oran %67,4 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR10-İstanbul bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların net satışlarında, OSB’de yer almayanlara göre %64 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Toplam Aktifler

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının toplam aktiflerindeki genel değişim incelendiğinde (Şekil 6); TR10-İstanbul bölgesi için OSB’de yer alan firmaların toplam aktifler ortalamasının 1,35 milyon TL’den 3,01 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların toplam aktifler ortalamasının ise 1,43 milyon TL’den 2,50 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. Her iki grupta da toplam aktifler ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

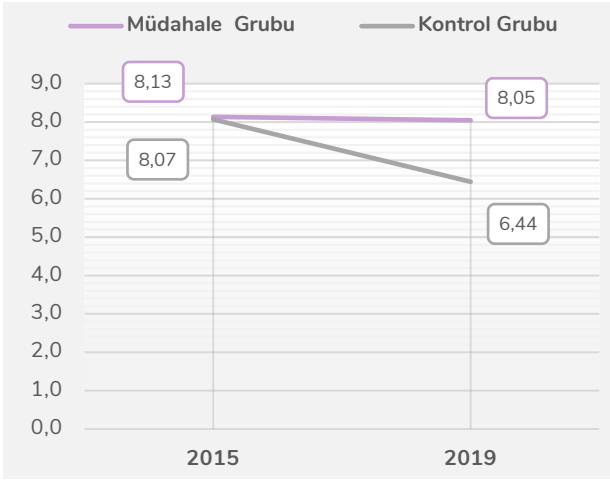

Şekil 6. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TR10-İstanbul)

Toplam aktiflerde her iki grup için gerçekleşen artışın ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda arttığına bakıldığında; OSB’de yer alan firmalar toplam aktiflerini 2015 yılına göre %122,4 oranında artırırken, OSB’de yer almayan firmalarda bu oran %75,1 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR10-İstanbul bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların toplam aktiflerinde, OSB’de yer almayanlara göre %47,3 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Çalışan Sayısı

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının çalışan sayısındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 7); TR10-İstanbul bölgesi için OSB’de yer alan firmaların çalışan sayısı ortalamasının 8,13 kişiden 8,05 kişiye düştüğü görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların çalışan sayısı ortalamasının ise 8,07 kişiden 6,44 kişiye düştüğü görülmektedir. Her iki grupta da çalışan sayısı ortalaması düşerken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha az bir düşüş gerçekleştiği görülmektedir.

Şekil 7. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TR10-İstanbul)

Çalışan sayısında gerçekleşen değişimlerin ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda olduğuna bakıldığında; OSB’de yer alan firmalarda çalışan sayısı 2015 yılına göre %1,1 oranında azalırken OSB’de yer almayan firmalarda %20,2 oranında azalmıştır. Bu yüzdesel değişimler arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR10-İstanbul bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların çalışan sayılarında, OSB dışında bulunanlara göre %19 daha az düşüş olduğu söylenebilir.**

SONUÇ

OSB politika ve uygulamalarının etkisini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma kapsamında OSB içinde yer alan firmalar (müdahale grubu) ile OSB dışındaki firmaların (kontrol grubu) karşılaştırması yapılmıştır. Farkların Farkı yöntemi ile gerçekleştirilen analiz kapsamında müdahale ve kontrol grubu firmaları; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından karşılaştırılmıştır.

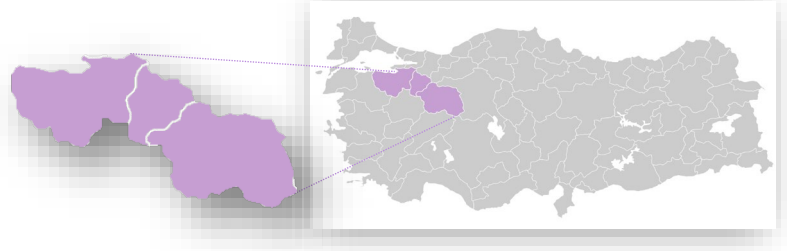
2015-2019 yıllarını kapsayan sonuçlar incelendiğinde, TR10-İstanbul bölgesi için OSB içinde yer alan firmaların OSB dışında bulunanlara göre;

- net satışlarda **%64** daha fazla artış gerçekleştirdiği,
- toplam aktiflerde **%47,3** daha fazla artış ortaya koyduğu ve
- çalışan sayısında ise **%19** daha az düşüş gösterdiği

tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak; OSB içinde yer almanın, firmalar üzerinde olumlu bir etki oluşturduğu değerlendirilmesinde bulunulabilir.

TR41-BURSA

Alt Bölgesi

GİRİŞ

Bursa, Bilecik ve Eskişehir illerini kapsayan TR41-Bursa bölgesinde 2022 yılı itibarıyla toplam 27 tane OSB bulunmaktadır. Bu OSB'lerden 17 tanesi Bursa'da, 7 tanesi Bilecik'te, 3 tanesi ise Eskişehir'de yer almaktadır.

Çalışma kapsamında yapılan eşleşmeler sonucunda analize dahil edilen OSB sayısı ise 13'tür. Bu OSB'ler;

- Bursa Organize Sanayi Bölgesi (BOSB),
- Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi (HOSAB),
- Nilüfer Organize Sanayi Bölgesi (NOSAB),
- Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi (DOSAB),
- İnegöl Organize Sanayi Bölgesi (İnegöl OSB),
- Bursa Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Bölgesi (Bursa Deri OSB),
- Uludağ Organize Sanayi Bölgesi (Uludağ OSB),
- Kestel Organize Sanayi Bölgesi (KOSAB),
- Kayapa Organize Sanayi Bölgesi (Kayapa OSB),
- Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi (EOSB),
- Bilecik 1. Organize Sanayi Bölgesi (Bilecik 1.OSB),
- Bilecik 2. Organize Sanayi Bölgesi (Bilecik 2.OSB),
- Bilecik Bozüyük Organize Sanayi Bölgesi (BORSAB)'dir.

Bursa Organize Sanayi Bölgesi

1961 yılında, bir müşavirlik firması, "Devlet Planlama Teşkilatı" adına, uygun bir sanayi alanı bulmak için bir araştırma yapmıştır. Bu araştırma sonucunda Bursa'nın bu tür bir proje için Türkiye'deki en uygun şehir olduğuna karar

verilmiştir. Bunun sonucu olarak Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın desteğiyle BOSB 1961 yılında kurulmuştur ve 1966 yılında resmi olarak hizmet vermeye başlamıştır. Böylece BOSB Türkiye'nin ilk OSB'si olmuştur. BOSB, kurulduğu günden bu güne kadar genişlemeyi sürdürmüştür. Bölgenin alanı şu anda, 7,2 milyon metrekareye ulaşmıştır.

Nüfusu bakımından Türkiye'nin 4. büyük kenti olan Bursa, ülkemiz ticaret ve sanayi hayatının da çok önemli bir merkezi konumundadır. Tekstilden otomotive, makina sanayiinden tarıma dayalı gıda sanayiine kadar pek çok alanda üretimin yapıldığı, istihdamın sağlandığı Bursa, ülkemiz ekonomisine çok önemli katkı sağlayan bir üretim üssü durumundadır.

Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi

Bugünkü HOSAB'da sanayinin oluşumu 1985 yılında sanayi bölgesi ilan edilmesiyle başlamıştır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkilileri başkanlığında, 22 kamu kurum ve kuruluşun katılımı ile yapılan toplantı neticesinde 26 Ağustos 2003 tarihinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca Hasanağa Sanayi Bölgesi, OSB olarak onaylanmıştır. 2022 yılı başı itibarıyla, HOSAB'ın alan olarak büyüklüğü 213,94 hektardır. 2022 yılı Ocak ayı itibarıyla bölgede faaliyet gösteren firma sayısı 153'tür. Bölgede ihracat 2 milyar dolar seviyesine yaklaşmıştır. HOSAB, Bursa'nın gelişim bölgesi batıda, katılımcılarına rekabet edilebilir alt yapı olanakları ve hizmetler sunan modern bir OSB olma yolunda ilerlemektedir.

Nilüfer Organize Sanayi Bölgesi

13.12.2000 tarihinde Yer Seçim Komisyonu tarafından Nilüfer, OSB yeri olarak uygun bulunmuştur. OSB kimliğine kavuşması ise Nilüfer Sanayici ve İşadamları Derneği

(NİLSİAD) üyelerinin yardımıyla 20.06.2001 tarihinde NOSAB, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından tescillenmiştir. NOSAB'ın çevreye en büyük katkısı NOSAB sınırları içinde faaliyet gösteren 40 işletmeden kaynaklanan endüstriyel nitelikli atıksuları karakterlerine göre arıtan ve dünya çapında bile çok az örneği bulunan Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisidir.

Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi

1971 yılında Türk Otomobil Fabrikası AŞ (TOFAŞ)'nin açılması; 1975 yılında Sönmez ASF Tesisleri'nin kurulması ile bugünkü Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi'nde (DOSAB) sanayi oluşumu başlamıştır. DOSABSİAD (Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi Sanayici ve İşadamları Derneği)'in girişimleri sonucunda 24 Aralık 1989 tarih 20382 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yatırım programı kapsamında DOSAB'ın kurulması planlanmış ve 1990 yılında DOSAB kurulmuştur. 15 Nisan 2000 tarihinde yürürlüğe giren 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu kapsamında kuruluş protokolü 06 Nisan 2001 tarihinde tescil edilmiş ve tüzel kişilik kazanmıştır. 2020 yılı itibariyle OSB büyüklüğü 485 hektardır.

İnegöl Organize Sanayi Bölgesi

İnegöl OSB'nin kurulma çalışmaları 1970'li yıllara dayanmaktadır. Dönemin Ticaret Bakanı İnegöllü parlamenter Ahmet Türkel'in desteğiyle, İnegöl Belediyesi'nin ve İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın (İTSO) girişimleriyle, 24.12.1973 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile kurulmuştur. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın kredi desteği ve kontrolü ile alt yapısı kısa zamanda tamamlanan İnegöl OSB, aynı zamanda Türkiye'nin ilk İlçe Organize Sanayi Bölgesidir. İnegöl OSB, 300 Hektar alan üzerinde, her türlü altyapı çalışmaları ve sosyal alanlar tamamlanarak, sanayicilerimizin tüm ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Bölgede bugün itibariyle, 112 Parselde, 83 kuruluş faaliyet gösteriyor. Türkiye'nin ilk 20 OSB' si içerisinde yer almaktadır.

Bursa Deri İhtisas ve Karma Organize Sanayi Bölgesi

Bursa Deri OSB'nin kronolojik gelişimi 27 Kasım 1985'te Kooperatifin kuruluşu ile başlar. 7 Ekim 1994'te Deri Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Teşekkülü kurulur.

Uludağ Organize Sanayi Bölgesi

Uludağ OSB'nin kuruluşu, Gürsu Sanayici Ve İşadamları Derneği (GÜSİAD)'nin Gürsu Kaymakamlığına verdiği dilekçe ile başlamıştır. 24/04/2001 tarihinde Gürsu OSB kurulmuştur. Toplam 101 hektar alana sahip olan Gürsu OSB 23/08/2016 tarihinde bölgenin yeni ismi Uludağ OSB olarak tescil edilmiştir. Toplam 181,7 hektardan oluşan Uludağ OSB'de 260 firma faaliyet göstermektedir. Bölge Karma OSB statüsünde olup birçok alanda üretim yapmaktadır. Bölge firmaları ağırlıklı olarak; tekstil, hazır giyim, otomotiv yan sanayi, mobilya, gıda, kimya ve benzeri faaliyet gösteren sektörlerde yoğunlaşmıştır. Bursa'nın 3. Büyük Organize Sanayi Bölgesi olan Uludağ OSB, Bölgenin ve Türkiye'nin önde gelen üretim, ihracat ve istihdam merkezlerinden biridir.

Bursa Kestel Organize Sanayi Bölgesi

İlk olarak Kestel Belediyesi Sanayi Alanı şeklinde hizmet veren bölge, T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan alınan tescil belgesiyle birlikte KOSAB 7 Mayıs 2004'te kuruluş işlemlerini gerçekleştirmiştir. Türkiye'deki tekstil sektörünün lokomotif kentleri arasında yer alan Bursa'nın doğuda kent merkezi sınırını oluşturan Kestel'de de tekstil sektörü ağırlığını hissettirmektedir. 73,43 hektarlık alana yayılan Kestel OSB'de, toplam alanın yüzde 80'inde kurulu sanayi tesisleri içinde tekstil sektörü yüzde 70'in üzerindeki payıyla lider konumdadır.

Kayapa Organize Sanayi Bölgesi

Kayapa 20 Ağustos 2014 tarihinde tüzel kimliğini kazanarak İslah OSB statüsü onaylanmıştır. 28 Mart 2019 tarihinde ülkemizdeki Organize Sanayi Bölgeleri arasında yer almıştır. Brüt 134,2 hektar üzerine kurulu bulunan Kayapa OSB'de 228 adet sanayi parseli ve 10 adet donatı (sosyal ve ticari) parseli

bulunmakta olup doluluk oranı yüzde 76 düzeyindedir. Teknoloji tabanlı ve çevreci yeni yatırımların üssü olma yolunda hızla ilerleyen Kayapa OSB, otomotiv yan sanayi ile makine sanayi başta olmak üzere değişik sektörlerde üretim yapan, 172 fabrikada var. Bursa'nın en yeni organize sanayi bölgelerinden biri durumundadır.

Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi

EOSB, 1969 yılında Eskişehir Sanayi Odası öncülüğünde kurulma çalışmalarına başlamış ve ilk tahsisini 1973 yılında gerçekleştirmiştir. 2018 yılında Bölgenin toplam alanı 32.406.000 m²'ye ulaşmıştır. Eskişehir OSB, EBK (Eskişehir Bilecik Kütahya Seramik İş Kümesi Derneği), ESAC (Eskişehir Aviation Cluster- Eskişehir Havacılık Kümelenmesi Derneği), RSC (Raylı Sistemler Kümelenmesi Derneği) kümelerinden oluşmaktadır.

Bilecik 1. Organize Sanayi bölgesi

Bilecik 1. OSB 15/06/1976 tarihinde kurulmuştur. 1996 Yılı itibari ile %100'lük doluluk oranına ulaşan Bölge, kamudan alınan kredi borçlarını 1996 yılında ödeyerek Türkiye'nin ilk özerk OSB'si olmuştur. Bilecik 1. OSB içerisinde ağırlıklı olarak bulunan sektörler mermer, taş, seramik, hazır beton sektörleridir. Bunlar haricinde suni deri suni kösele imalatı, fabrikasyon metal ürünleri imalatı, alüminyum diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı ve kimya sanayi, lastik tesisleri de bulunmaktadır. Bilecik 1. OSB'nin mevcut bölge büyüklüğü 156 Hektar'dır.

Bilecik 2. Organize Sanayi bölgesi

İl Özel İdaresinin katılımcı ortaklığı ile Bilecik'te sanayinin gelişmesi ve kalkınmanın sağlanması amacıyla İl Genel Meclisinin kararı ile 1994 yılı yatırım programına alınarak (Merkez) Bilecik II. OSB kurulmuştur. Bilecik II. OSB 20.02.2015 tarihinde onaylanmıştır. Bilecik II. OSB 412 Hektar büyüklüğündedir.

Bilecik Bozüyük Organize Sanayi Bölgesi

BORSAB İl Özel İdare Müdürlüğü bünyesinde 5.235.345 m² bir alan üzerine kurulmuştur.

AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM

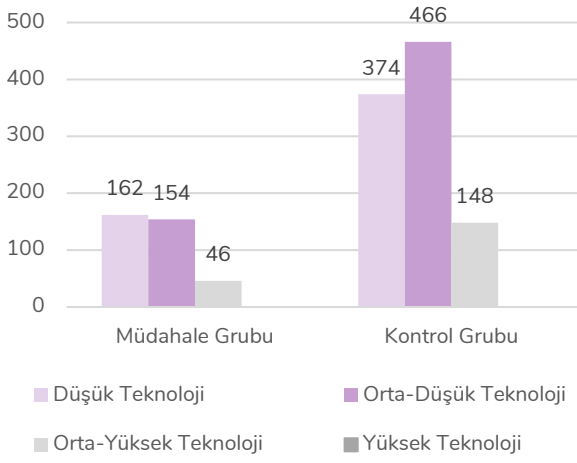
Bu çalışmada Türkiye geneli seçili OSB'lerde yer alan ve TR41-Bursa bölgesinde faaliyet gösteren girişimlerin, OSB dışında faaliyet gösteren girişimlere göre belirlenen çıktı göstergeleri (net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı) açısından ne düzeyde farklılaştığı ortaya konulmuştur. Dolayısıyla çalışmanın temel amacı, OSB uygulamalarının etkisini TR41-Bursa bölgesindeki firmalar açısından ortaya koymaktır. Çalışmada OSB'de yer alan girişimler **müdahale grubu**, OSB'de yer almayan girişimler **kontrol grubu** olarak ele alınmıştır.

Yukarıdaki amaca dayalı olarak çalışmada iki aşamalı bir yöntem uygulanmıştır. Buna göre; **birinci aşamada** veriler analize hazırlanmıştır. Bunun öncelikli unsuru, girişimlerin altında yer alan işyerlerinin adres bilgileri kullanılarak işyerleri ve dolayısıyla girişimler için OSB'de yer alma/almama durumuna her bir yıl için karar verilmesidir. Bu bilgi kullanılarak müdahale grubundaki (**OSB'de yer alan**) firmalar belirlenmiştir.

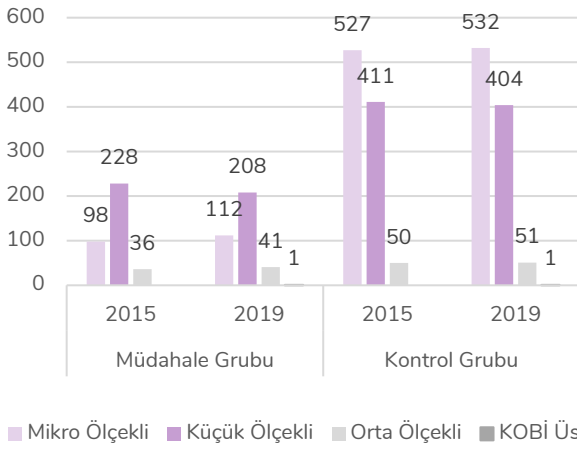
İkinci aşamada kontrol grubu olarak belirlenecek firmaların seçileceği havuz oluşturulmuş ve devamında **kontrol grubundaki (OSB'de yer almayan)** firmalar belirlenmiştir. Sonraki aşamada eşleşme yöntemleri arasından seçim yapılarak eşleşmenin sağlıklılığı test edilmiştir. Geçerlilik sağlandıktan sonra **Farkların Farkı Yöntemi** ile analiz tamamlanmıştır.

TR41-Bursa bölgesi için 362 müdahale grubu üyesi ile 988 kontrol grubu üyesi arasında toplam 3.690 eşleşme gerçekleştirilmiştir.

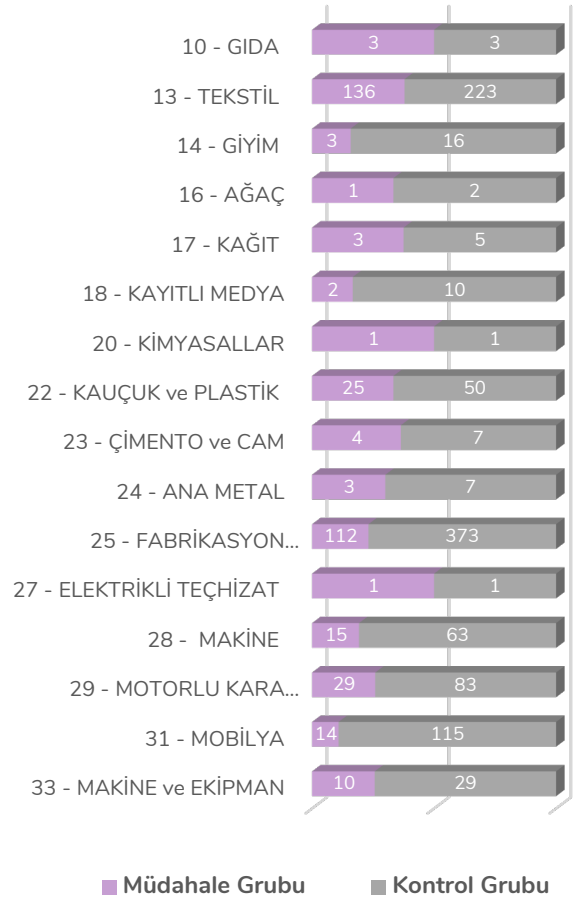
Eşleşmeler sonucunda elde edilen çalışma örnekleminin teknoloji düzeyi, ölçek ve sektöre göre dağılımları sırasıyla Şekil 8, 9 ve 10'da gösterilmiştir.

Şekil 8. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015)

Şekil 9. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları

Şekil 10. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015)

BULGULAR

Bu çalışmada **Farkların Farkı Yöntemi** kullanılarak OSB uygulamalarının etkileri incelenmiştir. Bulguları açıklamadan önce literatürde etki analizi çalışmalarında yaygın olarak kullanılan Farkların Farkı yönteminin ayrıntıları Şekil 11’de gösterilmektedir.

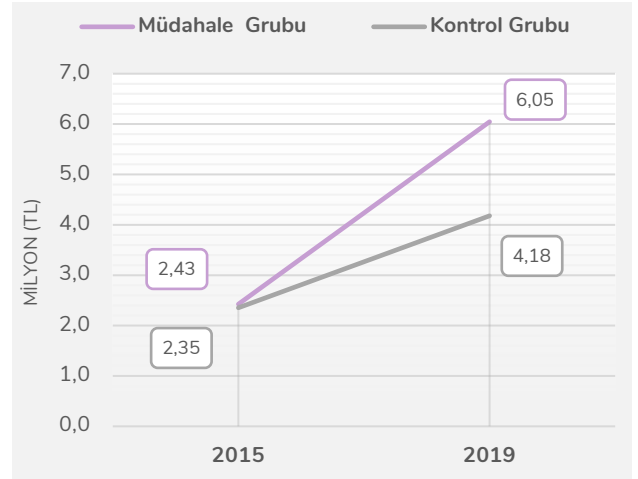

Şekil 11. Farkların Farkı Yöntemi

Müdahale grubu ile kontrol grubu arasındaki farkın müdahaleden kaynaklandığını ortaya koyabilmek için; müdahale ve kontrol gruplarının çıktıları arasındaki müdahale sonrası farktan, müdahale öncesi farkın çıkarılması gerekmektedir. Bu kapsamda; TR41-Bursa bölgesi için, 2015-2019 döneminde her yıl OSB içinde faaliyet gösteren firmaların (müdahale grubu) çıktı değişkenleri, 2015-2019 döneminde OSB dışında faaliyet gösteren firmaların (kontrol grubu) çıktı değişkenleriyle karşılaştırılmaktadır. Elde edilen sonuçlar; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından ayrı ayrı gösterilmektedir.

Net Satışlar

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının net satışlarındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 12); TR41-Bursa bölgesi için OSB’de yer alan firmaların net satışlar ortalamasının 2,43 milyon TL’den 6,05 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların net satışlar ortalaması ise 2,35 milyon TL’den 4,18 milyon TL’ye yükselmiştir. Her iki grupta da net satışlar ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

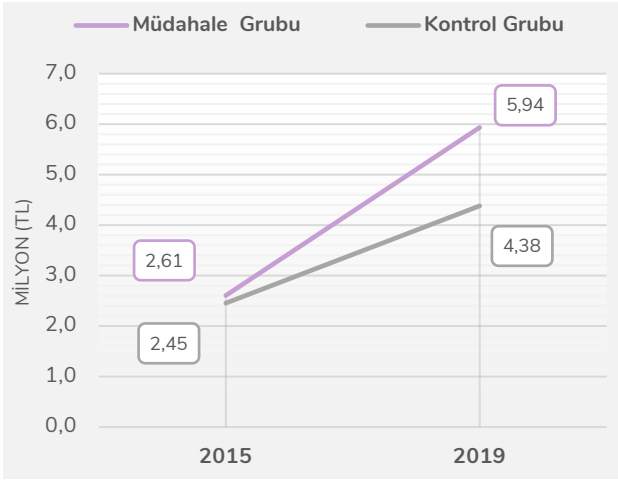

Şekil 12. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TR41-Bursa)

Net satışlar değerinin her iki grup için dönem başındaki değerine göre ne oranda değiştiğine bakıldığında; OSB’de yer alan firmalar net satışlarını 2015 yılına göre %149,3 oranında artırırken, OSB’de yer almayan firmalarda bu oran %77,5 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR41-Bursa bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların net satışlarında, OSB’de yer almayanlara göre %71,7 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Toplam Aktifler

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının toplam aktiflerindeki genel değişim incelendiğinde (Şekil 13); TR41-Bursa bölgesi için OSB’de yer alan firmaların toplam aktifler ortalamasının 2,61 milyon TL’den 5,94 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların toplam aktifler ortalamasının ise 2,45 milyon TL’den 4,38 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. Her iki grupta da toplam aktifler ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

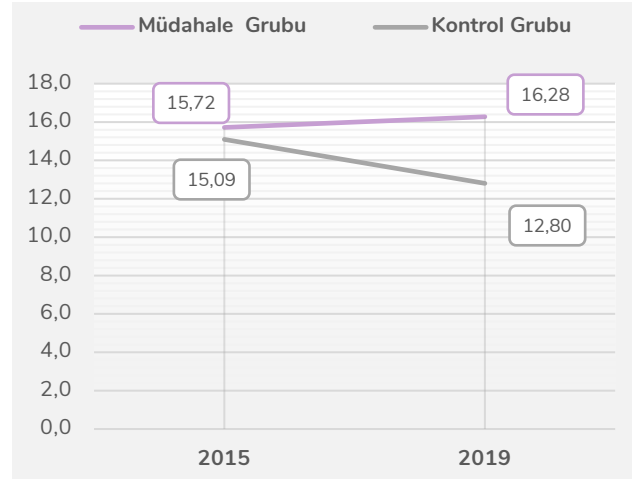

Şekil 13. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TR41-Bursa)

Toplam aktiflerde her iki grup için gerçekleşen artışın ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda arttığına bakıldığında; OSB’de yer alan firmalar toplam aktiflerini 2015 yılına göre %127,8 oranında artırırken, OSB’de yer almayan firmalarda bu oran %78,5 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR41-Bursa bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların toplam aktiflerinde, OSB’de yer almayanlara göre %49,3 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Çalışan Sayısı

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının çalışan sayısındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 14); TR41-Bursa bölgesi için OSB’de yer alan firmaların çalışan sayısı ortalamasının 15,72 kişiden 16,28 kişiye yükseldiği görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların çalışan sayısı ortalamasının ise 15,09 kişiden 12,8 kişiye düştüğü görülmektedir. OSB içerisinde yer alan firmalarda çalışan sayısı ortalaması yükselirken, diğer grupta düşüş gerçekleştiği görülmektedir.

Şekil 14. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TR41-Bursa)

Çalışan sayısında gerçekleşen değişimlerin ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda olduğuna bakıldığında; OSB’de yer alan firmalarda çalışan sayısı 2015 yılına göre %3,5 oranında artarken OSB’de yer almayan firmalarda %15,2 oranında azalmıştır. Bu yüzdesel değişimler arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR41-Bursa bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların çalışan sayısındaki oransal değişimin OSB dışında bulunanlara göre %18,7 daha olumlu olduğu söylenebilir.**

SONUÇ

OSB politika ve uygulamalarının etkisini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma kapsamında OSB içinde yer alan firmalar (müdahale grubu) ile OSB dışındaki firmaların (kontrol grubu) karşılaştırması yapılmıştır. Farkların Farkı yöntemi ile gerçekleştirilen analiz kapsamında müdahale ve kontrol grubu firmaları; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından karşılaştırılmıştır.

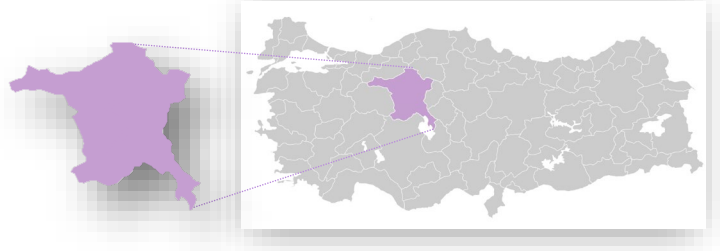
2015-2019 yıllarını kapsayan sonuçlar incelendiğinde, TR41-Bursa bölgesi için OSB içinde yer alan firmaların OSB dışında bulunanlara göre;

- net satışlarda **%71,7**daha fazla artış gerçekleştirdiği,
- toplam aktiflerde **%49,3** daha fazla artış ortaya koyduğu ve
- çalışan sayısında ise **%18,7** daha olumlu bir değişim gösterdiği

tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak; OSB içinde yer almanın, firmalar üzerinde olumlu bir etki oluşturduğu değerlendirilmiştir.

TR51-ANKARA

Alt Bölgesi

GİRİŞ

TR51-Ankara bölgesinde 2022 yılı itibarıyla toplam 13 tane OSB bulunmaktadır.

Çalışma kapsamında yapılan eşleşmeler sonucunda analize dahil edilen OSB sayısı ise 3'tür. Bu OSB'ler;

- İvedik Organize Sanayi Bölgesi (İvedik OSB),
- ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi (ASO 1. OSB),
- Polatlı Organize Sanayi Bölgesi (POSB)'dir.

İvedik Organize Sanayi Bölgesi

1987 yılında Ankara'nın yeni sanayi bölgesi olarak tespit edilen İvedik'te, 38 kooperatifin iş ortaklığı, kendi öz kaynakları ve Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin katkıları ile bölgenin yapı çalışmaları tamamlanmıştır. İvedik OSB 4562 Sayılı OSB Kanunu çerçevesinde 15 Ocak 2001 tarihinde tüzel kişiliğine kavuşmuştur.

İvedik OSB 488 hektar üzerinde faaliyet göstermektedir. Bölgeyi mikro ölçekli üretici için bir cazibe merkezi ve üretim üssü haline getirmek amacıyla kendi içerisindeki yapılanmasını hızlı bir şekilde devam ettiren İvedik OSB 2011 yılında küresel anlamda daralan ekonomiye karşın işletme sayısı yaklaşık 7 bin işletmeye ulaşmıştır. İvedik OSB, sürekli büyüme halinde olan sanayi yapısı ile birlikte ülkemize önemli bir değer kattığı yıllık 5 milyar dolar ortalama cirosuyla ülke ekonomisinin vazgeçilmez bir sanayi kompleksi haline gelmiştir.

Aso 1. Organize Sanayi Bölgesi

ASO 1. OSB; 24 Ekim 1981 yılında temeli atılarak 1990 yılında üretime başlayan Ülkemizin önde gelen OSB'lerinden birisi olmuştur. ASO 1. OSB, yaklaşık 2.000 hektar alan üzerine kurulmuştur. Bugün 281 fabrika faaliyet göstermektedir. ASO 1. OSB Mobilya, döküm, gıda, elektrik, elektronik, makine üretimi, alüminyum, tekstil, zirai aletler, savunma sanayi, kimya, metal işleri, madeni eşya vb. alanlarda üretim yapan karma bir organize sanayi bölgesidir. ASO 1.OSB sağladığı katkılar ile ülkemizde yer alan Organize Sanayi Bölgeleri içerisinde ilk beşe girmiş olması da Bölgenin önemini ve büyüklüğünü göstermektedir. Modern sanayi ortamının en doğru örneklerinden biri olan ASO 1. OSB, ülke ekonomisine ciddi bir katkı sunmanın yanı sıra ulaşım, altyapı, haberleşme, enerji dağıtım ve bakım hizmeti gibi alanlarda sanayicilere sağladığı kolaylıklar, ucuz enerji, ucuz su gibi ekonomik çözümlerle de ülkemizin en önemli ve çağdaş organize sanayi bölgelerinden biridir.

Polatlı Organize Sanayi Bölgesi

POSB, Sanayi Bakanlığının 09.03.1995 tarihli olurlarıyla, Ankara'nın Polatlı ilçesinde kurulmuştur. Polatlı OSB toplam 302 Hektar büyüklüğünde olup Karma Organize Sanayi Bölgesidir. Polatlı, ülkenin önemli bağlantı noktalarından biri içinde yer almaktadır. Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayi geliştiği gibi, Başkent Ankara'nın son yıllarda sağladığı sanayi gelişmesinden doğrudan yararlanmaktadır. Ulaşımın kolaylığı nedeniyle Başkent'in elde ettiği tüm olanaklara sahiptir.

AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM

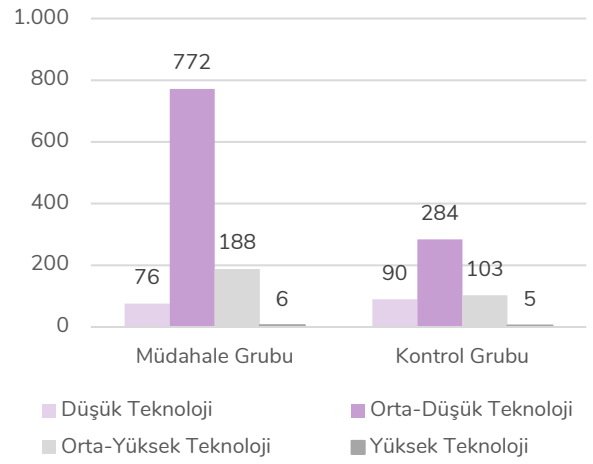
Bu çalışmada Türkiye geneli seçili OSB'lerde yer alan ve TR51-Ankara bölgesinde faaliyet gösteren girişimlerin, OSB dışında faaliyet gösteren girişimlere göre belirlenen çıktı göstergeleri (net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı) açısından ne düzeyde farklılaştığı ortaya konulmuştur. Dolayısıyla çalışmanın temel amacı, OSB uygulamalarının etkisini TR51-Ankara bölgesindeki firmalar açısından ortaya koymaktır. Çalışmada OSB'de yer alan girişimler **müdahale grubu**, OSB'de yer almayan girişimler **kontrol grubu** olarak ele alınmıştır.

Yukarıdaki amaca dayalı olarak çalışmada iki aşamalı bir yöntem uygulanmıştır. Buna göre; **birinci aşamada** veriler analize hazırlanmıştır. Bunun öncelikli unsuru, girişimlerin altında yer alan işyerlerinin adres bilgileri kullanılarak işyerleri ve dolayısıyla girişimler için OSB'de yer alma/almama durumuna her bir yıl için karar verilmesidir. Bu bilgi kullanılarak müdahale grubundaki (**OSB'de yer alan**) firmalar belirlenmiştir.

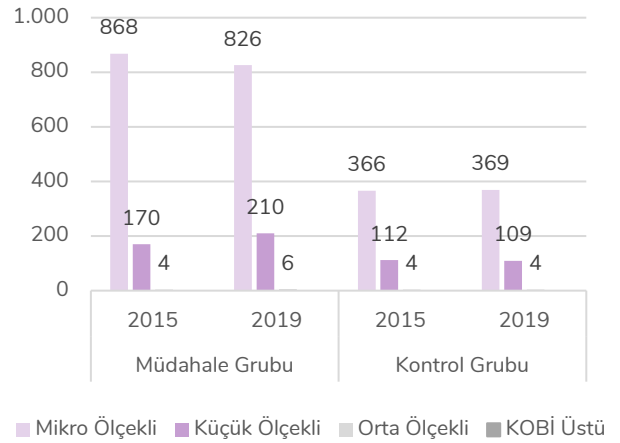
İkinci aşamada kontrol grubu olarak belirlenecek firmaların seçileceği havuz oluşturulmuş ve devamında **kontrol grubundaki (OSB'de yer almayan)** firmalar belirlenmiştir. Sonraki aşamada eşleşme yöntemleri arasında seçim yapılarak eşleşmenin sağlıklılığı test edilmiştir. Geçerlilik sağlandıktan sonra **Farkların Farkı Yöntemi** ile analiz tamamlanmıştır.

TR51-Ankara bölgesi için 1.042 müdahale grubu üyesi ile 482 kontrol grubu üyesi arasında toplam 5.532 eşleşme gerçekleştirilmiştir.

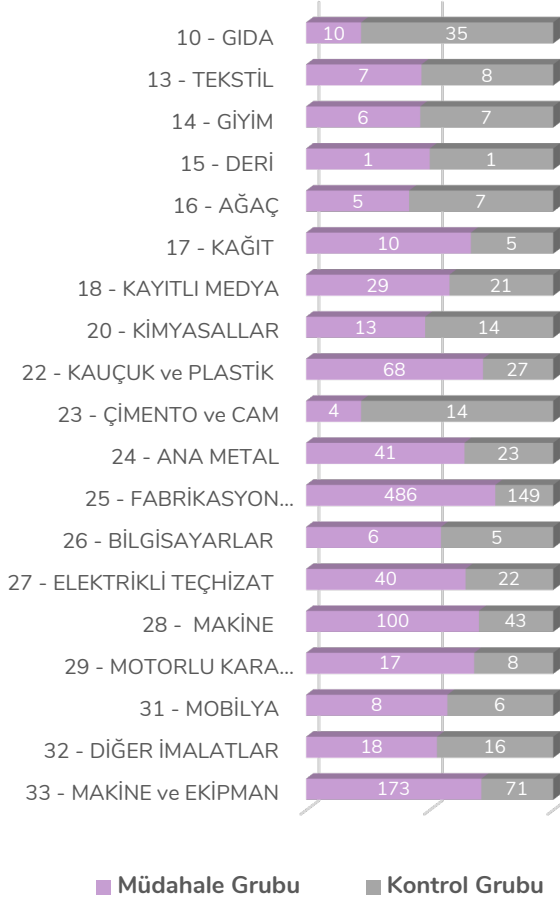
Eşleşmeler sonucunda elde edilen çalışma örnekleminin teknoloji düzeyi, ölçek ve sektöre göre dağılımları sırasıyla Şekil 15, 16 ve 17'de gösterilmiştir.

Şekil 15. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015)

Şekil 16. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları

Şekil 17. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015)

BULGULAR

Bu çalışmada **Farkların Farkı Yöntemi** kullanılarak OSB uygulamalarının etkileri incelenmiştir. Bulguları açıklamadan önce literatürde etki analizi çalışmalarında yaygın olarak kullanılan Farkların Farkı yönteminin ayrıntıları Şekil 18’de gösterilmektedir.

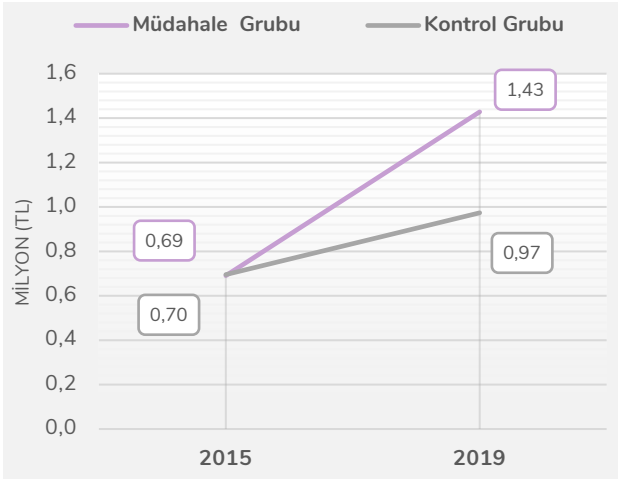

Şekil 18. Farkların Farkı Yöntemi

Müdahale grubu ile kontrol grubu arasındaki farkın müdahaleden kaynaklandığını ortaya koyabilmek için; müdahale ve kontrol gruplarının çıktıları arasındaki müdahale sonrası farktan, müdahale öncesi farkın çıkarılması gerekmektedir. **Bu kapsamda; TR51-Ankara bölgesi için, 2015-2019 döneminde her yıl OSB içinde faaliyet gösteren firmaların (müdahale grubu) çıktı değişkenleri, 2015-2019 döneminde OSB dışında faaliyet gösteren firmaların (kontrol grubu) çıktı değişkenleriyle karşılaştırılmaktadır.** Elde edilen sonuçlar; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından ayrı ayrı gösterilmektedir.

Net Satışlar

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının net satışlarındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 19); TR51-Ankara bölgesi için OSB’de yer alan firmaların net satışlar ortalamasının 0,69 milyon TL’den 1,43 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların net satışlar ortalaması ise 0,7 milyon TL’den 0,97 milyon TL’ye yükselmiştir. Her iki grupta da net satışlar ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

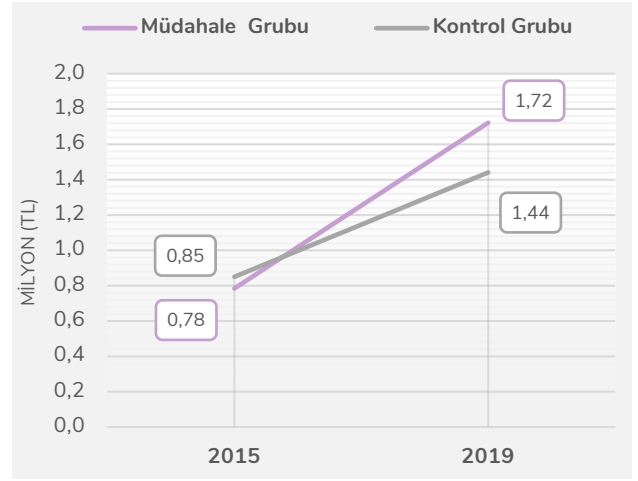

Şekil 19. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TR51-Ankara)

Net satışlar değerinin her iki grup için dönem başındaki değerine göre ne oranda değiştiğine bakıldığında; OSB'de yer alan firmalar net satışlarını 2015 yılına göre %106,8 oranında artırırken, OSB'de yer almayan firmalarda bu oran %40 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR51-Ankara bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB'de yer alan firmaların net satışlarında, OSB'de yer almayanlara göre %66,8 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Toplam Aktifler

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının toplam aktiflerindeki genel değişim incelendiğinde (Şekil 20); TR51-Ankara bölgesi için OSB'de yer alan firmaların toplam aktifler ortalamasının 0,78 milyon TL'den 1,72 milyon TL'ye yükseldiği görülmektedir. OSB'de yer almayan firmaların toplam aktifler ortalamasının ise 0,85 milyon TL'den 1,44 milyon TL'ye yükseldiği görülmektedir. Her iki grupta da toplam aktifler ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

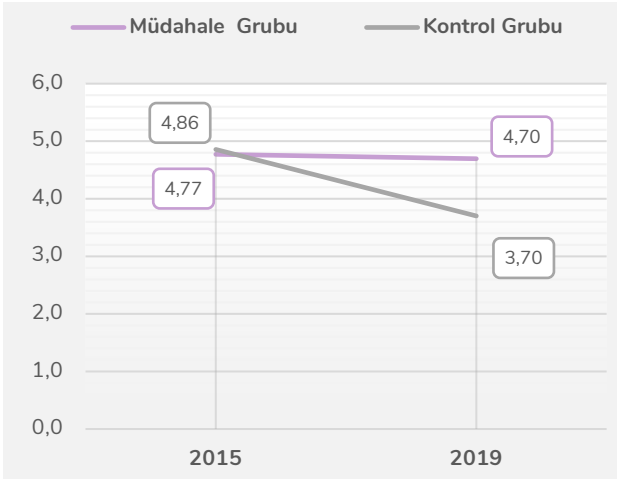

Şekil 20. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TR51-Ankara)

Toplam aktiflerde her iki grup için gerçekleşen artışın ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda arttığına bakıldığında; OSB'de yer alan firmalar toplam aktiflerini 2015 yılına göre %119,6 oranında artırırken, OSB'de yer almayan firmalarda bu oran %69,5 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR51-Ankara bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB'de yer alan firmaların toplam aktiflerinde, OSB'de yer almayanlara göre %50,1 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Çalışan Sayısı

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının çalışan sayısındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 21); TR51-Ankara bölgesi için OSB'de yer alan firmaların çalışan sayısı ortalamasının 4,77 kişiden 4,7 kişiye düştüğü görülmektedir. OSB'de yer almayan firmaların çalışan sayısı ortalamasının ise 4,86 kişiden 3,7 kişiye düştüğü görülmektedir. Her iki grupta da çalışan sayısı ortalaması düşerken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha az bir düşüş gerçekleştiği görülmektedir.

Şekil 21. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TR51-Ankara)

Çalışan sayısında gerçekleşen değişimlerin ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda olduğuna bakıldığında; OSB’de yer alan firmalarda çalışan sayısı 2015 yılına göre %1,6 oranında azalırken OSB’de yer almayan firmalarda %23,8 oranında azalmıştır. Bu yüzdesel değişimler arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR51-Ankara bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların çalışan sayılarında, OSB dışında bulunanlara göre %22,2 daha az düşüş olduğu söylenebilir.**

SONUÇ

OSB politika ve uygulamalarının etkisini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma kapsamında OSB içinde yer alan firmalar (müdahale grubu) ile OSB dışındaki firmaların (kontrol grubu) karşılaştırması yapılmıştır. Farkların Farkı yöntemi ile gerçekleştirilen analiz kapsamında müdahale ve kontrol grubu firmaları; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından karşılaştırılmıştır.

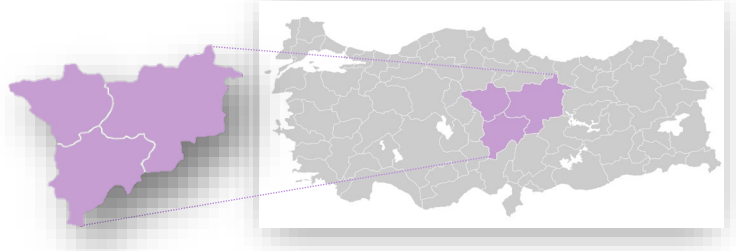
2015-2019 yıllarını kapsayan sonuçlar incelendiğinde, TR51 Ankara bölgesi için OSB içinde yer alan firmaların OSB dışında bulunanlara göre;

- net satışlarda **%66,8** daha fazla artış gerçekleştirdiği,
- toplam aktiflerde **%50,1** daha fazla artış ortaya koyduğu ve
- çalışan sayısında ise **%22,2** daha az düşüş gösterdiği

tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak; OSB içinde yer almanın, firmalar üzerinde olumlu bir etki oluşturduğu değerlendirilmesinde bulunulabilir.

TR72-KAYSERİ

Alt Bölgesi

GİRİŞ

Kayseri, Sivas ve Yozgat illerini kapsayan TR72-Kayseri bölgesinde 2022 yılı itibarıyla toplam 12 tane OSB bulunmaktadır. Bu OSB'lerden 3 tanesi Kayseri'de, 5 tanesi Sivas'ta, 4 tanesi ise Yozgat'ta yer almaktadır.

Çalışma kapsamında yapılan eşleşmeler sonucunda analize dahil edilen OSB sayısı Kayseri'de 3, Sivas'ta 2 olmak üzere toplam 5'tir. Bu OSB'ler;

- Kayseri Organize Sanayi Bölgesi
- Kayseri Mimar Sinan Organize Sanayi Bölgesi
- Kayseri İncesu Organize Sanayi Bölgesi
- Sivas Merkez 1. Organize Sanayi Bölgesi
- Demirağ Organize Sanayi Bölgesi

Çalışma kapsamında analize dahil edilen 171 girişimin 169 tanesi Kayseri'deki OSB'lerde yer alırken 2 tanesi ise Sivas'taki OSB'lerde yer almaktadır.

Kayseri Organize Sanayi Bölgesi

Kayseri Organize Sanayi Bölgesi, 1986 yılında faaliyete geçmiştir. Bugün 24.000.000 m²'lik alanda faaliyet gösteren Kayseri OSB Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgesidir. Türkiye'nin en büyük 500 şirketinden 17'sini bünyesinde barındıran ve 500'ün üzerinde hemen hemen her sektörde firmanın üretim yaptığı Kayseri Organize Sanayi Bölgesi Kayseri ve Türkiye'nin büyüyen ekonomisine ivme kazandırmaktadır.

Kayseri Mimar Sinan Organize Sanayi Bölgesi

Mimarsinan Organize Sanayi Bölgesi, 1998 yılında kurulmuş, 4562 sayılı OSB kanunu gereğince Sanayi ve Ticaret Bakanlığının onayı

ile tüzel kişilik kazanmıştır. Bölgede ağırlıklı olarak gıda, inşaat yapı malzemeleri, metal ürünleri ve mobilya sektörleri faaliyet göstermektedir.

Kayseri İncesu Organize Sanayi Bölgesi

Kayseri - İncesu Organize Sanayi Bölgesi 1996 yılında kurulmuş, 4562 sayılı OSB kanunu gereğince 2001 yılında Sanayi ve Ticaret Bakanlığının onayı ile tüzel kişilik kazanmıştır. 740 hektarlık alan üzerinde kurulu olan İncesu OSB'de ağırlıklı olarak ısı yalıtım sektörü ön plandadır.

Sivas Merkez 1. Organize Sanayi Bölgesi

Sivas Merkez 1. Organize Sanayi Bölgesi Bakanlar Kurulunun 15.07.1976 tarihli kararnameyle kurulmuş, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 22.12.2000 tarihli onayı ile tüzel kişilik kazanmıştır. Toplam 317 sanayi parseli olan 435,40 hektarlık bir bölgede faaliyet göstermektedir.

Demirağ Organize Sanayi Bölgesi

Sivas – Merkez 2.Organize Sanayi Bölgesi Bakanlar Kurulunun 27.05.1997 tarihli kararname ile kurulmuş, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 22.12.2000 tarihli onayı ile tüzel kişilik kazanmıştır. OSB'nin ismi 02.03.2016 tarihli Bakanlık onayı ile Demirağ Organize Sanayi Bölgesi olarak değiştirilmiştir. 5.478.386,64 m²'lik alanda 224 sanayi parselinden oluşmaktadır. 2021 yılında Cumhurbaşkanı Kararı ile bölge Cazibe Merkezleri Programı kapsamına alınmıştır. Bölge içerisinde demiryolu ağı bulunduran tek OSB'dir. TCDD Lojistik Merkezi'nin bir kısmı OSB içerisinde yer almaktadır.

AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM

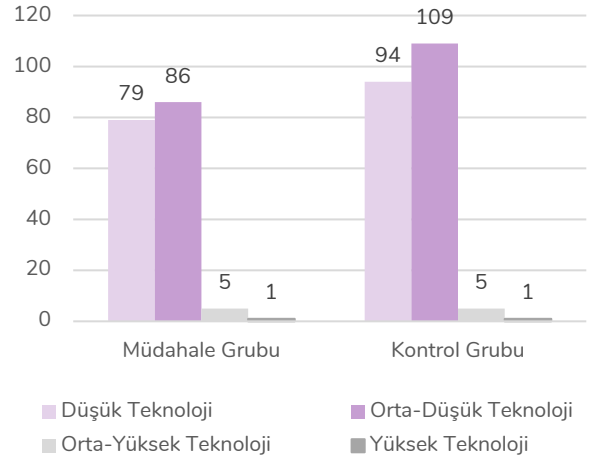
Bu çalışmada Türkiye geneli seçili OSB'lerde yer alan ve TR72-Kayseri bölgesinde faaliyet gösteren girişimlerin, OSB dışında faaliyet gösteren girişimlere göre belirlenen çıktı göstergeleri (net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı) açısından ne düzeyde farklılaştığı ortaya konulmuştur. Dolayısıyla çalışmanın temel amacı, OSB uygulamalarının etkisini TR72-Kayseri bölgesindeki firmalar açısından ortaya koymaktır. Çalışmada OSB'de yer alan girişimler **müdahale grubu**, OSB'de yer almayan girişimler **kontrol grubu** olarak ele alınmıştır.

Yukarıdaki amaca dayalı olarak çalışmada iki aşamalı bir yöntem uygulanmıştır. Buna göre; **birinci aşamada** veriler analize hazırlanmıştır. Bunun öncelikli unsuru, girişimlerin altında yer alan işyerlerinin adres bilgileri kullanılarak işyerleri ve dolayısıyla girişimler için OSB'de yer alma/almama durumuna her bir yıl için karar verilmesidir. Bu bilgi kullanılarak müdahale grubundaki (**OSB'de yer alan**) firmalar belirlenmiştir.

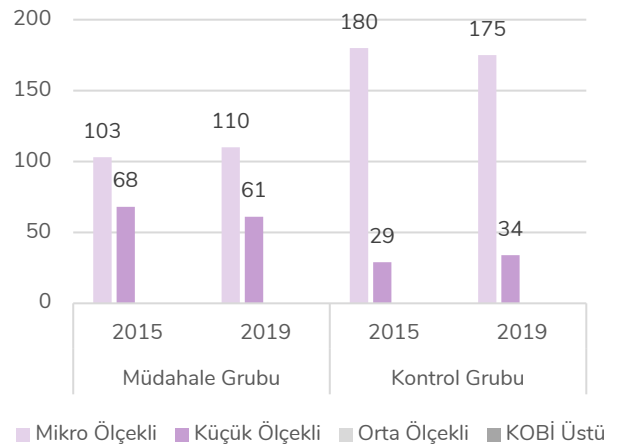
İkinci aşamada kontrol grubu olarak belirlenecek firmaların seçileceği havuz oluşturulmuş ve devamında **kontrol grubundaki (OSB'de yer almayan)** firmalar belirlenmiştir. Sonraki aşamada eşleşme yöntemleri arasından seçim yapılarak eşleşmenin sağlıklılığı test edilmiştir. Geçerlilik sağlandıktan sonra **Farkların Farkı Yöntemi** ile analiz tamamlanmıştır.

TR72-Kayseri bölgesi için 171 müdahale grubu üyesi ile 209 kontrol grubu üyesi arasında toplam 863 eşleşme gerçekleştirilmiştir.

Eşleşmeler sonucunda elde edilen çalışma örnekleminin teknoloji düzeyi, ölçek ve sektöre göre dağılımları sırasıyla Şekil 22, 23 ve 24'te gösterilmiştir.

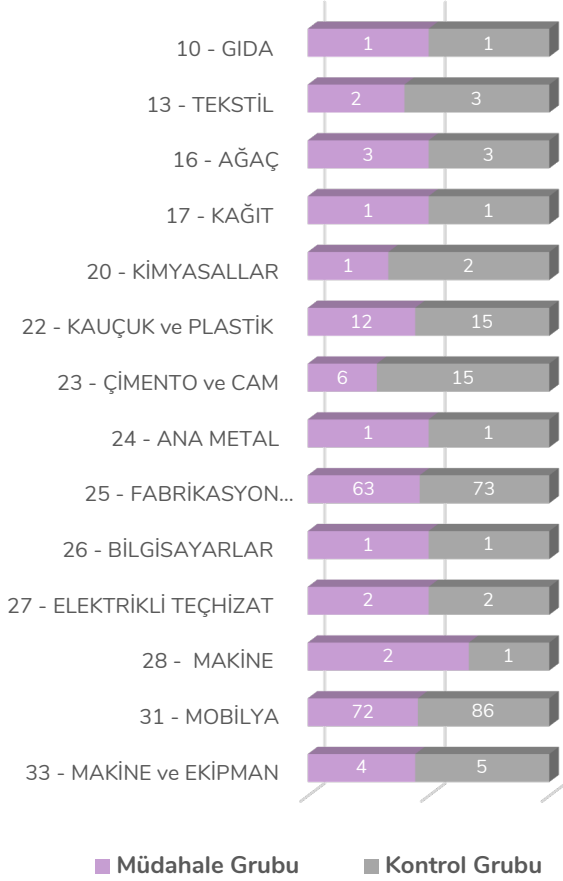
Şekil 22. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015)

Şekil 23. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları

BULGULAR

Bu çalışmada **Farkların Farkı Yöntemi** kullanılarak OSB uygulamalarının etkileri incelenmiştir. Bulguları açıklamadan önce literatürde etki analizi çalışmalarında yaygın olarak kullanılan Farkların Farkı yönteminin ayrıntıları Şekil 25'te gösterilmektedir.

Şekil 24. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015)

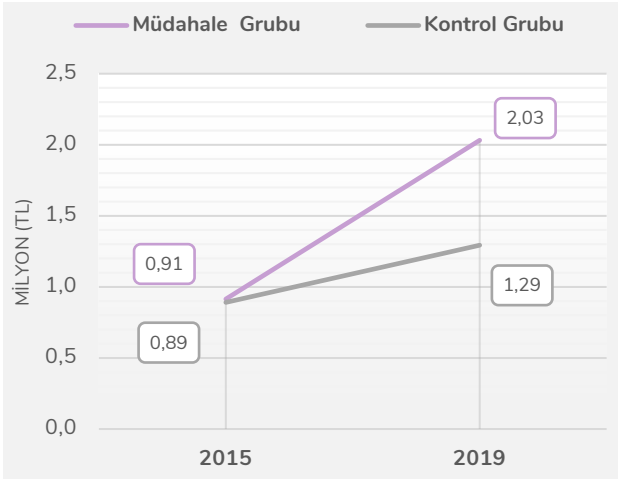

Şekil 25. Farkların Farkı Yöntemi

Müdahale grubu ile kontrol grubu arasındaki farkın müdahaleden kaynaklandığını ortaya koyabilmek için; müdahale ve kontrol gruplarının çıktıları arasındaki müdahale sonrası farktan, müdahale öncesi farkın çıkarılması gerekmektedir. **Bu kapsamda; TR72-Kayseri bölgesi için, 2015-2019 döneminde her yıl OSB içinde faaliyet gösteren firmaların (müdahale grubu) çıktı değişkenleri, 2015-2019 döneminde OSB dışında faaliyet gösteren firmaların (kontrol grubu) çıktı değişkenleriyle karşılaştırılmaktadır.** Elde edilen sonuçlar; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından ayrı ayrı gösterilmektedir.

Net Satışlar

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının net satışlarındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 26); TR72-Kayseri bölgesi için OSB'de yer alan firmaların net satışlar ortalamasının 0,91 milyon TL'den 2,03 milyon TL'ye yükseldiği görülmektedir. OSB'de yer almayan firmaların net satışlar ortalaması ise 0,89 milyon TL'den 1,29 milyon TL'ye yükselmiştir. Her iki grupta da net satışlar ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

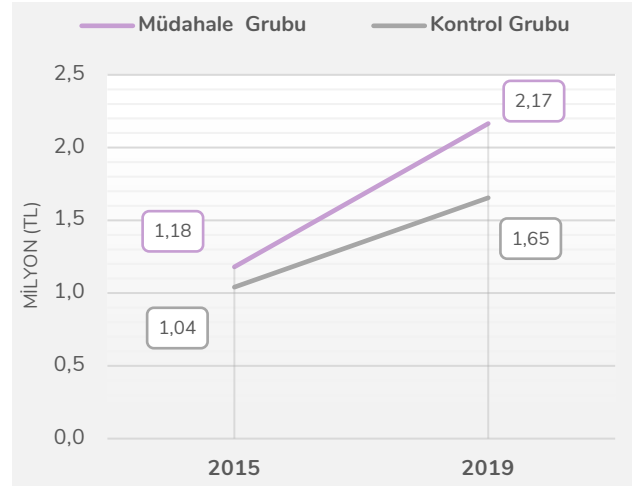

Şekil 26. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TR72-Kayseri)

Net satışlar değerinin her iki grup için dönem başındaki değerine göre ne oranda değiştiğine bakıldığında; OSB’de yer alan firmalar net satışlarını 2015 yılına göre %122,2 oranında artırırken, OSB’de yer almayan firmalarda bu oran %45,2 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR72-Kayseri bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların net satışlarında, OSB’de yer almayanlara göre %77 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Toplam Aktifler

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının toplam aktiflerindeki genel değişim incelendiğinde (Şekil 27); TR72-Kayseri bölgesi için OSB’de yer alan firmaların toplam aktifler ortalamasının 1,18 milyon TL’den 2,17 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların toplam aktifler ortalamasının ise 1,04 milyon TL’den 1,65 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. Her iki grupta da toplam aktifler ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

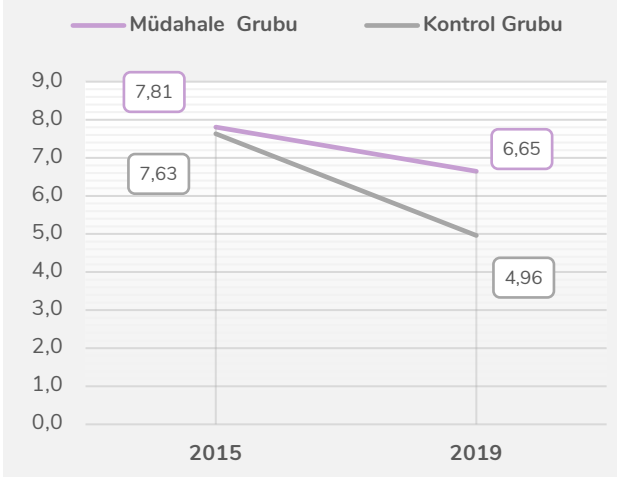

Şekil 27. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TR72-Kayseri)

Toplam aktiflerde her iki grup için gerçekleşen artışın ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda arttığına bakıldığında; OSB’de yer alan firmalar toplam aktiflerini 2015 yılına göre %83,5 oranında artırırken, OSB’de yer almayan firmalarda bu oran %59 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR72-Kayseri bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların toplam aktiflerinde, OSB’de yer almayanlara göre %24,5 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Çalışan Sayısı

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının çalışan sayısındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 28); TR72-Kayseri bölgesi için OSB’de yer alan firmaların çalışan sayısı ortalamasının 7,81 kişiden 6,65 kişiye düştüğü görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların çalışan sayısı ortalamasının ise 7,63 kişiden 4,96 kişiye düştüğü görülmektedir. Her iki grupta da çalışan sayısı ortalaması düşerken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha az bir düşüş gerçekleştiği görülmektedir.

Şekil 28. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TR72-Kayseri)

Çalışan sayısında gerçekleşen değişimlerin ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda olduğuna bakıldığında; OSB’de yer alan firmalarda çalışan sayısı 2015 yılına göre %14,9 oranında azalırken OSB’de yer almayan firmalarda %35 oranında azalmıştır. Bu yüzdesel değişimler arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TR72-Kayseri bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların çalışan sayılarında, OSB dışında bulunanlara göre %20,1 daha az düşüş olduğu söylenebilir.**

SONUÇ

OSB politika ve uygulamalarının etkisini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma kapsamında OSB içinde yer alan firmalar (müdahale grubu) ile OSB dışındaki firmaların (kontrol grubu) karşılaştırması yapılmıştır. Farkların Farkı yöntemi ile gerçekleştirilen analiz kapsamında müdahale ve kontrol grubu firmaları; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından karşılaştırılmıştır.

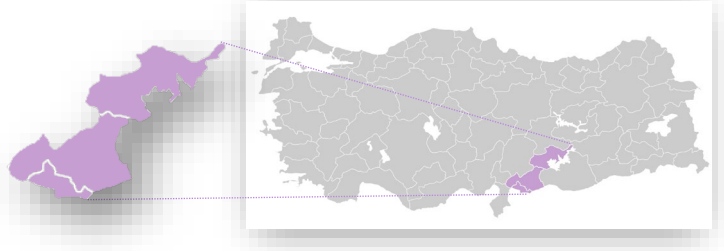
2015-2019 yıllarını kapsayan sonuçlar incelendiğinde, TR72 Kayseri bölgesi için OSB içinde yer alan firmaların OSB dışında bulunanlara göre;

- net satışlarda **%77** daha fazla artış gerçekleştirdiği,
- toplam aktiflerde **%24,5** daha fazla artış ortaya koyduğu ve
- çalışan sayısında ise **%20,1** daha az düşüş gösterdiği

tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak; OSB içinde yer almanın, firmalar üzerinde olumlu bir etki oluşturduğu değerlendirilmesinde bulunulabilir.

TRC1-GAZİANTEP

Alt Bölgesi

GİRİŞ

Gaziantep, Adıyaman ve Kilis illerini kapsayan TRC1-Gaziantep bölgesinde 2022 yılı itibarıyla toplam 14 tane OSB bulunmaktadır. Bu OSB'lerden 7 tanesi Gaziantep'te, 5 tanesi Adıyaman'da, 2 tanesi ise Kilis'te yer almaktadır.

Çalışma kapsamında yapılan eşleşmeler sonucunda analize dahil edilen OSB sayısı ise 2'dir. Bu OSB'lerden biri Gaziantep 1. Organize Sanayi Bölgesi, diğeri ise Adıyaman Kahta Organize Sanayi Bölgesi'dir. Çalışma kapsamında analize dahil edilen 126 girişimin 125 tanesi Gaziantep OSB'de yer alırken, 1 tanesi ise Adıyaman Kahta OSB'de yer almaktadır.

Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi

Gaziantep OSB, Bakanlar Kurulu Kararı ile T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuştur. 1969 yılında Türkiye'de ilk defa oluşturulan organize sanayi bölgelerinden biri olan Gaziantep OSB kuruluşunu tamamlamış, altyapısı tamamen yapılandırılmış, tüm parseller yapılaşmıştır. Gaziantep OSB 5 bölgesi ile birlikte 4.325 hektarlık alanıyla Türkiye'nin en büyük Organize Sanayi Bölgesi konumuna gelmiştir.

Adıyaman Kahta Organize Sanayi Bölgesi

Adıyaman Kahta OSB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın kredi destekleri ile 2008'de inşa edilmiştir. Kurulan bu OSB ile Adıyaman ilinin özellikle tekstil ve gıda sektörlerinde büyümesi hedeflenmektedir.

AMAÇ, KAPSAM ve YÖNTEM

Bu çalışmada Türkiye geneli seçili OSB'lerde yer alan ve TRC1-Gaziantep bölgesinde faaliyet gösteren girişimlerin, OSB dışında faaliyet gösteren girişimlere göre belirlenen çıktı

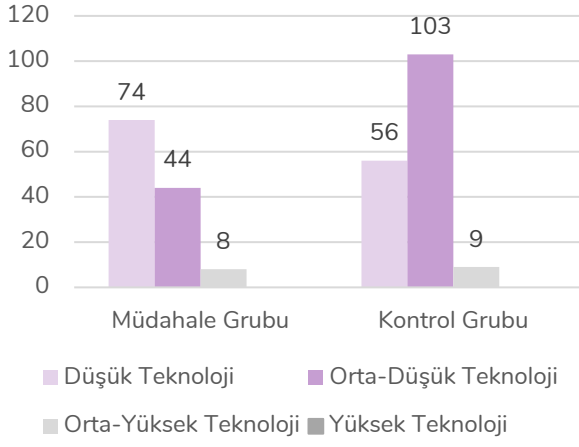
göstergeleri (net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı) açısından ne düzeyde farklılaştığı ortaya konulmuştur. Dolayısıyla çalışmanın temel amacı, OSB uygulamalarının etkisini TRC1-Gaziantep bölgesindeki firmalar açısından ortaya koymaktır. Çalışmada OSB'de yer alan girişimler **müdahale grubu**, OSB'de yer almayan girişimler **kontrol grubu** olarak ele alınmıştır.

Yukarıdaki amaca dayalı olarak çalışmada iki aşamalı bir yöntem uygulanmıştır. Buna göre; **birinci aşamada** veriler analize hazırlanmıştır. Bunun öncelikli unsuru, girişimlerin altında yer alan işyerlerinin adres bilgileri kullanılarak işyerleri ve dolayısıyla girişimler için OSB'de yer alma/almama durumuna her bir yıl için karar verilmesidir. Bu bilgi kullanılarak müdahale grubundaki **(OSB'de yer alan)** firmalar belirlenmiştir.

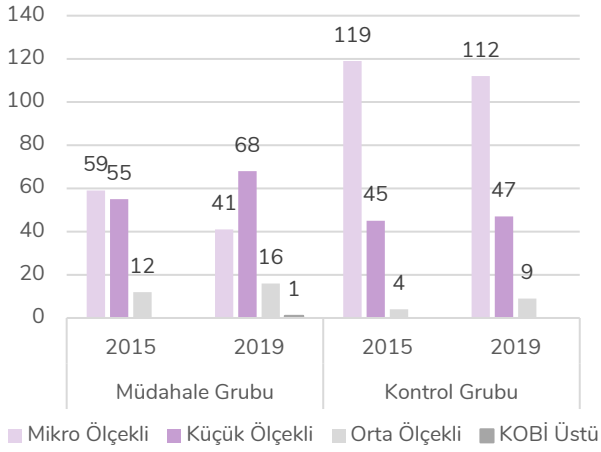
İkinci aşamada kontrol grubu olarak belirlenecek firmaların seçileceği havuz oluşturulmuş ve devamında **kontrol grubundaki (OSB'de yer almayan)** firmalar belirlenmiştir. Sonraki aşamada eşleşme yöntemleri arasından seçim yapılarak eşleşmenin sağlıklılığı test edilmiştir. Geçerlilik sağlandıktan sonra **Farkların Farkı Yöntemi** ile analiz tamamlanmıştır.

TRC1-Gaziantep bölgesi için 126 müdahale grubu üyesi ile 168 kontrol grubu üyesi arasında toplam 431 eşleşme gerçekleştirilmiştir.

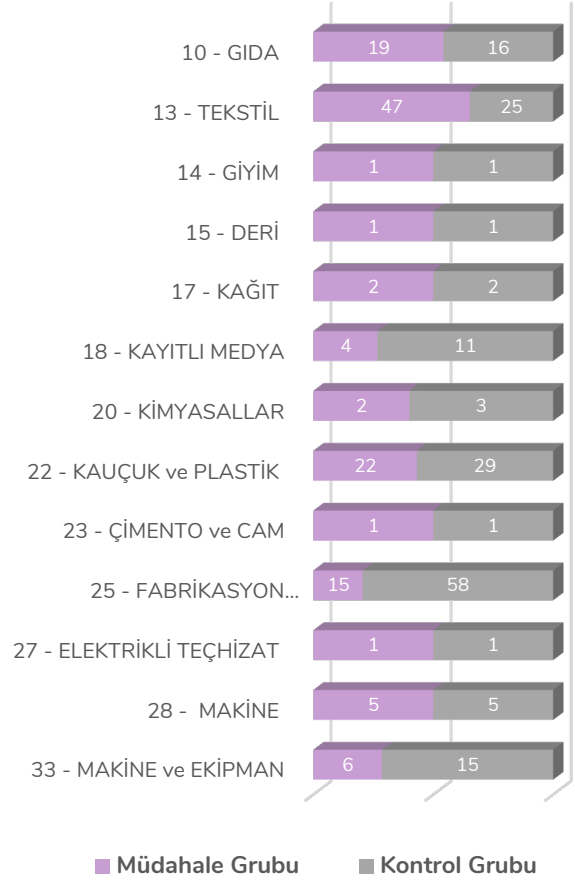
Eşleşmeler sonucunda elde edilen çalışma örnekleminin teknoloji düzeyi, ölçek ve sektöre göre dağılımları sırasıyla Şekil 29, 30 ve 31'de gösterilmiştir.

Şekil 29. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların teknoloji düzeyi dağılımları (2015)

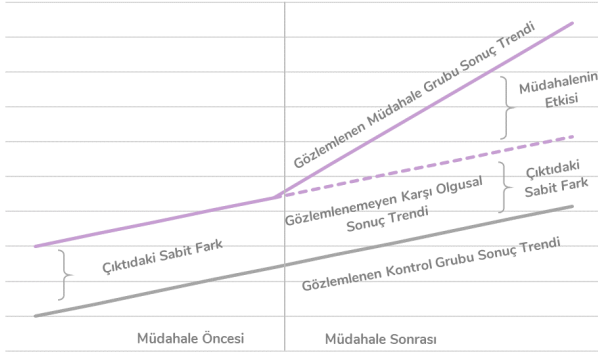
Şekil 30. Müdahale ve kontrol grubundaki firmaların ölçeğe göre dağılımları

Şekil 31. Sektöre göre müdahale ve kontrol gruplarındaki firma sayıları (2015)

BULGULAR

Bu çalışmada **Farkların Farkı Yöntemi** kullanılarak OSB uygulamalarının etkileri incelenmiştir. Bulguları açıklamadan önce literatürde etki analizi çalışmalarında yaygın olarak kullanılan Farkların Farkı yönteminin ayrıntıları Şekil 32’de gösterilmektedir.

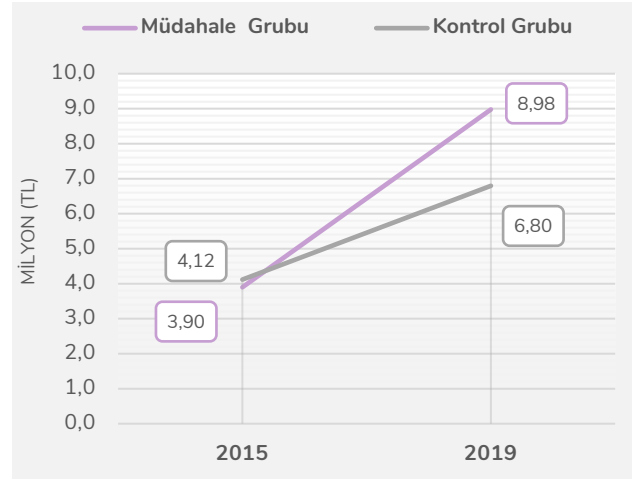

Şekil 32. Farkların Farkı Yöntemi

Müdahale grubu ile kontrol grubu arasındaki farkın müdahaleden kaynaklandığını ortaya koyabilmek için; müdahale ve kontrol gruplarının çıktılarları arasındaki müdahale sonrası farktan, müdahale öncesi farkın çıkarılması gerekmektedir. Bu kapsamda; TRC1-Gaziantep bölgesi için, 2015-2019 döneminde her yıl OSB içinde faaliyet gösteren firmaların (müdahale grubu) çıktı değişkenleri, 2015-2019 döneminde OSB dışında faaliyet gösteren firmaların (kontrol grubu) çıktı değişkenleriyle karşılaştırılmaktadır. Elde edilen sonuçlar; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından ayrı ayrı gösterilmektedir.

Net Satışlar

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının net satışlarındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 33); TRC1-Gaziantep bölgesi için OSB’de yer alan firmaların net satışlar ortalamasının 3,9 milyon TL’den 8,98 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların net satışlar ortalaması ise 4,12 milyon TL’den 6,8 milyon TL’ye yükselmiştir. Her iki grupta da net satışlar ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

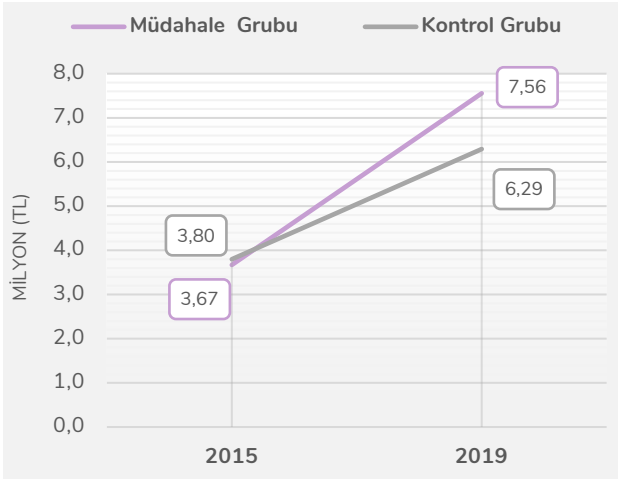

Şekil 33. Net Satışlarda gerçekleşen değişimler (TRC1-Gaziantep)

Net satışlar değerinin her iki grup için dönem başındaki değerine göre ne oranda değiştiğine bakıldığında; OSB’de yer alan firmaların net satışlarını 2015 yılına göre %130,3 oranında artırırken, OSB’de yer almayan firmalarda bu oran %65,1 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TRC1-Gaziantep bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların net satışlarında, OSB’de yer almayanlara göre %65,3 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Toplam Aktifler

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının toplam aktiflerindeki genel değişim incelendiğinde (Şekil 34); TRC1-Gaziantep bölgesi için OSB’de yer alan firmaların toplam aktifler ortalamasının 3,67 milyon TL’den 7,56 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların toplam aktifler ortalamasının ise 3,8 milyon TL’den 6,29 milyon TL’ye yükseldiği görülmektedir. Her iki grupta da toplam aktifler ortalaması artarken, OSB içerisinde yer alan firmalarda diğer gruba göre daha fazla artış gerçekleştiği görülmektedir.

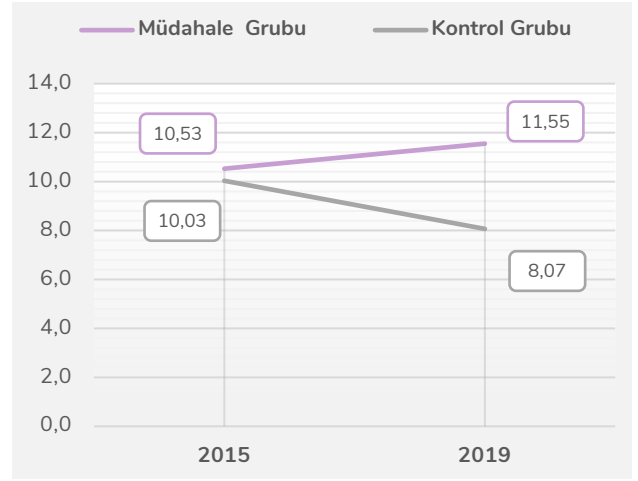

Şekil 34. Toplam Aktiflerde gerçekleşen değişimler (TRC1-Gaziantep)

Toplam aktiflerde her iki grup için gerçekleşen artışın ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda arttığına bakıldığında; OSB’de yer alan firmalar toplam aktiflerini 2015 yılına göre %105,9 oranında artırırken, OSB’de yer almayan firmalarda bu oran %65,7 olmuştur. Bu yüzdesel artışlar arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TRC1-Gaziantep bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların toplam aktiflerinde, OSB’de yer almayanlara göre %40,2 daha fazla artış olduğu söylenebilir.**

Çalışan Sayısı

2015 ve 2019 yıllarında müdahale ve kontrol gruplarının çalışan sayısındaki genel değişim incelendiğinde (Şekil 35); TRC1-Gaziantep bölgesi için OSB’de yer alan firmaların çalışan sayısı ortalamasının 10,53 kişiden 11,55 kişiye yükseldiği görülmektedir. OSB’de yer almayan firmaların çalışan sayısı ortalamasının ise 10,03 kişiden 8,07 kişiye düştüğü görülmektedir. OSB içerisinde yer alan firmalarda çalışan sayısı ortalaması yükselirken, diğer grupta düşüş gerçekleştiği görülmektedir.

Şekil 35. Çalışan Sayısında gerçekleşen değişimler (TRC1-Gaziantep)

Çalışan sayısında gerçekleşen değişimlerin ilgili grubun dönem başındaki değerine göre ne oranda olduğuna bakıldığında; OSB’de yer alan firmalarda çalışan sayısı 2015 yılına göre %9,7 oranında artarken OSB’de yer almayan firmalarda %19,6 oranında azalmıştır. Bu yüzdesel değişimler arasındaki fark, Farkların Farkı Yöntemi ile elde edilen etki olarak ifade edilmektedir. **Buna göre; TRC1-Gaziantep bölgesi açısından değerlendirildiğinde, OSB’de yer alan firmaların çalışan sayılarındaki oransal değişimin OSB dışında bulunanlara göre %29,3 daha olumlu olduğu söylenebilir.**

SONUÇ

OSB politika ve uygulamalarının etkisini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma kapsamında OSB içinde yer alan firmalar (müdahale grubu) ile OSB dışındaki firmaların (kontrol grubu) karşılaştırması yapılmıştır. Farkların Farkı yöntemi ile gerçekleştirilen analiz kapsamında müdahale ve kontrol grubu firmaları; net satışlar, toplam aktifler ve çalışan sayısı açısından karşılaştırılmıştır.

2015-2019 yıllarını kapsayan sonuçlar incelendiğinde, TRC1-Gaziantep bölgesi için OSB içinde yer alan firmaların OSB dışında bulunanlara göre;

- net satışlarda **%65,3** daha fazla artış gerçekleştirdiği,
- toplam aktiflerde **%40,2** daha fazla artış ortaya koyduğu ve
- çalışan sayısında ise **%29,3** daha olumlu bir değişim gösterdiği

tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak; OSB içinde yer almanın, firmalar üzerinde olumlu bir etki oluşturduğu değerlendirilmiştir.

Çalışma Hakkında İletişim Kişisi

Emin DALOĐLU
(Sanayi ve Teknoloji Uzmanı)

E-posta: emin.daloglu@sanayi.gov.tr